

MAATSCHAP PRINZEN-SOMSEN SCHAFFTE EEN **MONO CLEAN-KISTENWASSER** AAN OM BACTERIEZIEK TE VOORKOMEN. NA AFLEVEREN VAN POOTGOED WORDEN DE KISTEN GEWASSEN.

Kisten wassen is tussendoorklus

PROFIEL

Naam: Anno Prinzen (37, links) en Hilbert Somsen (46).

Woonplaats: Aalten (Gld.).

Bedrijf: maatschap Prinzen-Somsen bestaat uit Anno Prinzen en zijn zwager Hilbert Somsen. Het bedrijf heeft zich gespecialiseerd in pootgoed.

Het bouwplan bestaat uit 125 ha pootgoed, waaronder Bintjes, zetmeelpootgoed voor Averis en exportrasen voor aardappelhandels huis HZPC.

Het bedrijf teelt jaarlijks tussen de 0 en 20 ha mais, afhankelijk van het feit of alle eigen grond met veehouders geruild kan worden. De maatschap heeft 20 ha in eigendom, de rest is pacht en losse huur. De maten hebben vier medewerkers in dienst.

Aanleiding voor de reportage: Hygiëne om bacterieziek te voorkomen wordt steeds belangrijker. Maatschap Prinzen-Somsen heeft geïnvesteerd in een kistenwasser.

FOTO'S: RONALD HISSINK

Maatschap Prinzen-Somsen levert pootgoed af. Na het afleveren worden de leeggestorte kisten gewassen in een Mono Clean-kistenwasser en vervolgens schoon weggezet.

HET erf van maatschap Prinzen-Somsen in Aalten (Gld.) doet niet denken aan een groot gespecialiseerd pootgoedbedrijf met 125 hectare pootaardappelen. Vijf lange, lage, wat oudere kippenschuren staan pontificaal naast elkaar aan de weg. Een aardappelschuur is nergens te bekennen.

Echter, achter de kippenschuren duikt een enorme, moderne aardappelkistenbewaring op voor 4.000 ton pootgoed. Het erf tussen de aardappelloods en kippenschuren is overkapt, zodat vrachtwagens altijd droog geladen kunnen worden. De vijf kippenschuren herbergen sinds 2004 geen vleeskuikens meer, maar lege kisten en pootgoed.

Het is een hectische ochtend. Een controleur van de Nederlandse Algemene Keuringsdienst controleert verzamelstalen. Intussen wordt een vrachtwagen met pootgoed geladen. Tussen de werkzaamheden door heeft Anno Prinzen tijd voor een praatje. „Hygiëne staat bij ons hoog in het vaandel”, vertelt hij in onvervalst Achterhoeks dialect. Het bedrijf heeft 5.000 houten kisten, goed voor 125 hectare eigen pootgoed en dat van derden. „Bacterieziek vormt nog geen groot probleem op ons bedrijf. Maar om toekomstige problemen voor te zijn, wassen we alle 5.000 kisten.”

Het reinigen van vuile kisten gebeurde voorheen ook op het bedrijf, 's zomers met een hogedrukreiniger. Dat vergde

echter te veel tijd en alle 5.000 kisten reinigen was geen doen. Dus gingen Prinzen en zijn zwager Hilbert Somsen vorig jaar op zoek naar een kistenwasser die automatisch kisten wast. Een industriële kistenwasser die tegelijkertijd meerdere kisten wast, viel al snel af. Die kost €50.000. „Zo'n wasser is zelfs op ons bedrijf niet rendabel”, stelt de teler.

Het huren van een industriële wasser kan ook, maar was voor Prinzen geen optie. Huren kost €1 per kist. Per jaar is dat in het geval van de maatschap €5.000.

Na oriëntatie bij collegatelers kochten de maten de Mono Clean-kistenwasser. Deze wast één kist tegelijk en kost circa €20.000. Die prijs past de maten beter. „In vier jaar hebben we de aanschaf van de Mono Clean al terugverdiend”, rekt Prinzen voor. „Zo'n huurwasser is maar drie weken op het bedrijf. In die tijd moeten we alle kisten wassen. Andere klussen blijven dan noodgedwongen liggen.”

Waterdichte kubus

Medewerker Herbert Luiten kipt intussen met een kistenkantelaar pootgoed in een vrachtwagen. Prinzen is bovenop de wagen gekropen en geeft aanwijzingen, zodat de wagen goed vol komt en er geen aardappelen afvallen. Na het leegstorten zet Luiten de kisten opzij.

Als de vrachtwagen is volgeladen, pakt de heftruckchauffeur een kist op en zet deze in de wasser. Deze start automatisch, want een sensor registreert de kist. Langzaam klapt de klep met daarop de kist op, zodat de kist ondersteboven op een roterende driedimensionale reinigingskop terechtkomt. Daarna wordt de kist 20 seconden met stoom uit een stoomcleaner gereinigd en vervolgens 10 seconden aan de buitenkant nagespoeld.

„Hygiëne staat bij ons hoog in het vaandel. Om problemen met bacterieziek voor te zijn, wassen we al onze 5.000 kisten.”

Klep en wasser vormen ingeklapt een waterdichte kubus, tijdens het wassen lekt geen water. Vervolgens klapt de klep met kist terug. De heftruck pakt de schone kist op en plaatst een vuile. Inclusief plaatsen en verwijderen van de kist vergt het wasproces van één kist 2,5 minuut.

De Mono Clean wast kisten met schoon water. Het spoelwater wordt niet gerecycled, zoals bij grote industriële kistenwassers. „Goed reinigen kan alleen met zuiver water”, stelt Prinzen. Ondanks dat elke kist met schoon water wordt gewassen en gespoeld, lopen de waterkosten niet uit de hand. Op jaarbasis verbruikt de wasser voor 5.000 kisten slechts 150 kuub. Dat is maar 30 liter per kist. Het

Nadat een kist in de klep is geplaatst, klapt deze op. Klep en wasser vormen ingeklapt een kubus.

De kist wordt ondersteboven op de reinigingskop geplaatst. De andere sproeiers zijn voor naspoelen.

water komt uit een eigen bron, het is dus geen duur kraanwater.

Wasser efficiënt inzetten

In de zomer van 2008 hebben de maten eenmalig al hun kisten gewassen. Oogstseizoen 2008 startten ze dus met schone kisten zonder rasnamen op het krijtvlak.

Nu, in het tweede seizoen, worden de kisten gewassen nadat het pootgoed is afgeleverd. Prinzen: „We wassen nu in de loze uurtjes, als er geen ander werk is. Zo kunnen we personeel efficiënter inzetten.” De capaciteit van de wasser is maximaal 20 kisten per uur. Niet snel, maar dat geeft niet. „De medewerker die wast, heeft zodoende tijd kapotte kisten te repareren of de sorteermachine te vullen.”

De machine bevat goed. Schimmels en bacteriën krijgen geen kans het pootgoed te infecteren. Handig vindt Prinzen ook dat niemand meer in de kisten hoeft te klimmen om achtergebleven knollen te verwijderen. Die worden er uitgespoten.

Aanloopproblemen zijn er wel. Zo was de eerste sproeikop een puntstraler die strepen achterliet in de kist. Vervolgens monteerde de fabrikant een breedstraler, maar die gaf te weinig druk. Een fijnere breedstraler voldoet nu wel goed. Nog een verbeterpunt: de machine morst tijdens het uitklappen na een wasbeurt wat restwater uit de klep. Binnenkort monteert de fabrikant een extra strip, dan is dit probleem ook verholpen.

Martijn Knuivers

